



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2019. gada 13. martā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Imigrācijas politika – Tiesības uz ģimenes atkalapvienošanos – Direktīva 2003/86/EK – Izslēgšana no direktīvas piemērošanas jomas – 3. panta 2. punkta c) apakšpunkts – Personu, kas saņem alternatīvu aizsardzību, izslēgšana – Tiesību uz ģimenes atkalapvienošanos attiecināšana uz šīm personām ar valsts tiesību aktiem – Tiesas kompetence – 11. panta 2. punkts – Oficiālu dokumentāru pierādījumu, ar kuriem tiek pierādītas ģimenes saites, neesamība – Paskaidrojumi, kas uzskatāmi par nepietiekami ticamiem – Dalībvalstu iestāžu pienākumi veikt papildu pasākumus – Robežas

Lietā C-635/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hārlēmā, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 14. novembrī un kas Tiesā reģistrēts tajā pašā dienā, tiesvedībā

E.

pret

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents), tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], M. Bergere [*M. Berger*], K. Vajda [*C. Vajda*] un P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*],

ģenerālvokāts: N. Vāls [*N. Wahl*],

sekretārs: K. Malaceks [*K. Malacek*] administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 17. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- E. vārdā – *M. L. van Riel* un *C. J. Ullersma, advocaten,*
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *C. S. Schillemans,* pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – *G. Wils* un *C. Cattabriga,* pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2018. gada 29. novembra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanas (OV 2003, L 251, 12. lpp.) 3. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 11. panta 2. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp E., nepilngadīgu Eritrejas valstspiederīgo, kas uzturas Sudānā, *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie* (drošības un tieslietu valsts sekretārs, Nīderlande) (turpmāk tekstā – “valsts sekretārs”) par to, ka šis valsts sekretārs ir noraidījis pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanas, kuru E. labā ir iesniegusi A., Eritrejas valstspiederīgā, kurai ir piešķirta alternatīvā aizsardzība Nīderlandē un kura apgalvo, ka viņa ir E. tante un aizbildne.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2003/86

- 3 Atbilstoši Direktīvas 2003/86 8. apsvērumam:

“Īpaša uzmanība jāpievērš bēgļu situācijai, ņemot vērā iemeslus, kuru dēļ viņi bija spiesti pamest savu valsti un kuru dēļ viņi nevar dzīvot parastu dzīvi šajā valstī. Tādēļ jānosaka labvēlīgāki nosacījumi ģimenes atkalapvienošanās tiesību īstenošanai.”

- 4 Direktīvas 2003/86 2. pantā, kas ir ietverts minētās direktīvas I nodaļā “Vispārīgi noteikumi”, ir paredzēts:

“Šajā direktīvā ir šādas definīcijas:

- a) “trešās valsts pilsonis” ir jebkura persona, kas nav Savienības pilsonis Līguma 17. panta 1. punkta izpratnē;
- b) “bēglis” ir trešās valsts pilsonis vai bezvalstnieks, kuram piešķirts bēgļa statuss 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencijas izpratnē attiecībā uz bēgļu stāvokli, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 1967. gada 31. janvāra protokolu, kas parakstīts Ņujorkā;
- c) “apgādnieks” ir trešās valsts pilsonis, kas likumīgi uzturas dalībvalstī un iesniedz pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanas, vai kura ģimenes locekļi iesniedz pieteikumu par atkalapvienošanas ar viņu;
- d) “ģimenes atkalapvienošanās” ir trešās valsts pilsoņa, kas likumīgi uzturas dalībvalstī, ģimenes locekļu iecelšana un uzturēšanās šajā dalībvalstī, lai saglabātu ģimeni, neatkarīgi no tā, vai ģimenes attiecības rodas pirms vai pēc iedzīvotāja iecelšanas šajā valstī.
- e) “uzturēšanās atļauja” ir jebkāda dalībvalsts iestāžu izsniegta atļauja, kas ļauj trešās valsts pilsonim likumīgi uzturēties tās teritorijā [..];

[..].”

5 Šīs direktīvas 3. pantā, kas arī ir ietverts tās I nodaļā, ir noteikts:

“1. Šo direktīvu piemēro, ja apgādniekam ir uzturēšanās atļauja, ko izsniegusi dalībvalsts uz vienu gadu vai ilgāk, kuram ir pamatotas cerības saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju, ja viņa vai viņas ģimenes locekļi ir trešo valstu pilsoņi jeb tiem ir cits statuss.

2. Šo direktīvu nepiemēro, ja apgādnieks:

[..]

c) ir atļauja par uzturēšanos dalībvalstī, pamatojoties uz aizsardzības palīgveidu saskaņā ar starptautiskām saistībām, valsts tiesību aktiem vai dalībvalstu praksi, vai ir iesniedzis pieteikumu uzturēšanās atļaujai ar minēto pamatojumu un gaida lēmumu par savu statusu.

[..]

5. Šī direktīva neskar dalībvalstu iespējas pieņemt vai saglabāt labvēlīgākus noteikumus.”

6 Direktīvas 2003/86 4. panta, kurš ir iekļauts tās II nodaļā “Ģimenes locekļi”, 1. punktā ir paredzēts:

“Saskaņā ar šo direktīvu un ievērojot IV nodaļā izklāstītos noteikumus, kā arī 16. pantu, dalībvalstis atļauj šādu ģimenes locekļu iebraukšanu un uzturēšanos:

[..]

c) apgādnieka nepilngadīgi bērni, arī adoptēti bērni, ja apgādniekam pār tiem ir aizbildnība un bērni ir atkarīgi no viņa vai viņas. [..]

[..]

Šajā pantā minētie nepilngadīgie bērni nedrīkst būt pārsnieguši pilngadību, ko nosaka attiecīgās dalībvalsts tiesību akts, un nedrīkst būt precējušies.

[..]”

7 Šīs direktīvas 5. pantā, kurš ir ietverts tās III nodaļā “Pieteikuma iesniegšana un izskatīšana”, ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis paredz, vai apgādniekam vai viņa ģimenes locekļiem attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm nepieciešams iesniegt pieteikumu par ieceļošanu un uzturēšanos, lai īstenotu ģimenes atkalapvienošanās tiesības.

2. Pieteikumam pievieno dokumentārus pierādījumus par ģimenes attiecībām un pierādījumus par atbilstību 4. un 6. pantā paredzētajiem noteikumiem un, vajadzības gadījumā, 7. un 8. panta noteikumiem, kā arī ģimenes locekļa(-u) ceļošanas dokumentu apstiprinātas kopijas.

Nepieciešamības gadījumā, lai iegūtu pierādījumus par ģimenes attiecību esamību, dalībvalstis var rīkot pārrunas ar apgādnieku un viņa/viņas ģimenes locekļiem un veikt citu izmeklēšanu, ko uzskata par vajadzīgu.

[..]

4. Personai, kas iesniegusi pieteikumu, dalībvalsts kompetentās iestādes pēc iespējas ātrāk sniedz rakstveida paziņojumu par lēmumu jebkurā gadījumā, bet ne vēlāk kā deviņus mēnešus pēc pieteikuma iesniegšanas datuma.

Izņēmuma gadījumos, kas saistīti ar pieteikuma izskatīšanas sarežģītību, pirmajā daļā minēto laika ierobežojumu var pagarināt.

Ja pieteikums ir noraidīts, jānorāda šāda lēmuma iemesli. Visas sekas, kas izriet no tā, ka lēmums nav pieņemts pirmajā daļā paredzētajā termiņā, nosaka atbilstošās dalībvalsts tiesību akti.

5. Izskatot pieteikumu, dalībvalstis pienācīgi izvērtē nepilngadīgo bērnu intereses.”

- 8 Minētās direktīvas 10. panta, kurš ir ietverts tās V nodaļā “Bēgļu ģimenes atkalapvienošanās”, 2. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis var atļaut ģimenes atkalapvienošanos ar citiem ģimenes locekļiem, kas nav noteikti 4. pantā, ja tie ir atkarīgi no bēgļa.”

- 9 Direktīvas 2003/86 11. pantā, kas ir ietverts šajā pašā V nodaļā, ir noteikts:

“1. Šīs direktīvas 5. pants attiecas uz pieteikuma iesniegšanu un izskatīšanu saskaņā ar šā panta 2. punktu.

2. Ja bēglis nevar uzrādīt oficiālus dokumentārus pierādījumus par ģimenes attiecībām, dalībvalstis ņem vērā citus pierādījumus, kurus izvērtē saskaņā ar valsts tiesību aktiem par šādu attiecību esamību. Lēmumu par pieteikuma noraidīšanu nevar pamatot tikai ar šādu dokumentāru pierādījumu trūkumu.”

- 10 Šīs direktīvas VII nodaļa, kas attiecas uz “[s]od[iem] un atlīdzināšan[u]”, ietver šīs direktīvas 16.–18. pantu.

- 11 Minētās direktīvas 16. panta 2. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis var arī noraidīt pieteikumu par ieceļošanu un uzturēšanos ģimenes atkalapvienošanās nolūkos, vai atsaukt vai atteikties atjaunot ģimenes locekļu uzturēšanās atļauju, ja konstatē, ka:

- a) ir izmantota nepatiesa vai maldinoša informācija, viltoti vai falsificēti dokumenti, īstenota krāpšana citā veidā vai izmantoti citi nelikumīgi līdzekļi;

[..].”

- 12 Šīs pašas direktīvas 17. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis pienācīgi ņem vērā personas ģimenes attiecību veidu un pastāvību, viņa uzturēšanās laiku dalībvalstī un par ģimenes, kultūras vai sociālo saišu esamību ar savu izcelsmes valsti, ja pieteikumu noraida, atsauc vai atsaka pagarināt uzturēšanās atļauju, vai lemj par apgādnieka un viņa ģimenes locekļu izraidīšanu no valsts.”

Norādījumi Direktīvas 2003/86 piemērošanai

- 13 Komisijas 2014. gada 3. aprīļa Paziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par norādījumiem, kā piemērot Direktīvu 2003/86 (COM(2014) 210, turpmāk tekstā – “norādījumi”), ir ietvertas šādas norādes:

“[..]

3. Pieteikuma iesniegšana un vērtēšana

[..]

3.2. Pievienotie pierādījumi

Saskaņā ar 5. panta 2. punktu ģimenes atkalapvienošanas pieteikumam pievieno:

- a) dokumentārus pierādījumus par ģimenes attiecībām;

[..]

Dalībvalstīm ir zināma rīcības brīvība, lai lemtu, vai ir piemēroti un nepieciešams pārbaudīt pierādījumu par ģimenes attiecībām, izmantojot pārrunas vai citu izmeklēšanu, tostarp DNS testu. Piemērotības un nepieciešamības kritērijs ietver nosacījumu, ka šāda izmeklēšana nav pieļaujama, ja ir citi piemēroti un mazāk ierobežojoši līdzekļi, lai pārliecinātos par ģimenes attiecību faktu. Katrs pieteikums, tam pievienotais dokumentārais pierādījums un pārrunu un citas izmeklēšanas piemērotība un nepieciešamība katrā konkrētā gadījumā ir jāizvērtē atsevišķi.

[..]

6. Starptautiskās aizsardzības saņēmēju ģimenes atkalapvienošanās

6.1. Bēgļi

[..]

Komisija uzsver, ka V nodaļas noteikumi ir jāskata kopsakarā ar 5. panta 5. punktā un 17. pantā izklāstītajiem principiem. Tādēļ, pārbaudot bēgļu ģimenes atkalapvienošanās pieteikumu, katrā atsevišķā gadījumā dalībvalstīm ir jāveic līdzsvarota un pamatota visu interešu novērtēšana, īpaši ņemot vērā nepilngadīgo bērnu intereses [..]. Neviens faktors atsevišķi nevar automātiski būt par pamatu lēmuma pieņemšanai; katrs no tiem ir jāņem vērā vienīgi kā viens no saistītajiem faktoriem [..]

[..]

6.1.2. Oficiālu dokumentāru pierādījumu neesība

Direktīvas 11. pantā norādīts, ka uz pieteikumu iesniegšanu un izskatīšanu attiecināms 5. pants, pieļaujot atkāpi attiecībā uz oficiāliem dokumentāriem pierādījumiem 11. panta 2. punktā. Tādējādi saskaņā ar 5. panta 2. punktu dalībvalstis ģimenes attiecību noteikšanas nolūkā var vērtēt dokumentārus pierādījumus, kā arī izmantot pārrunas un veikt citu izmeklēšanu, ja uzskata par piemērotu un vajadzīgu.

Tomēr to bēgļu īpašā situācija, kam bija jāpamet sava valsts, nozīmē arī, ka bēgļiem vai viņu ģimenes locekļiem bieži ir neiespējami vai bīstami iegūt oficiālus dokumentus vai sazināties ar savas izcelsmes valsts diplomātiskām vai konsulārām iestādēm.

Direktīvas 11. panta 2. punkts ir precīzi formulēts, nepieļaujot rīcības brīvību un nosakot, ka dokumentāru pierādījumu neesamības fakts nevar būt vienīgais iemesls pieteikuma noraidīšanai un dalībvalstis šādos gadījumos “ņem vērā citus pierādījumus” par ģimenes attiecībām. Tā kā šādi “citi pierādījumi” ir jāvērtē saskaņā ar valsts tiesību aktiem, dalībvalstīm ir zināma rīcības brīvība, taču tām ir jāpieņem skaidri formulēti noteikumi šādu pierādījumu prasību pārvaldībai. “Citu pierādījumu” piemēri ģimenes saišu noteikšanai var būt rakstiski un/vai mutiski pieteikuma iesniedzēju paziņojumi, pārrunas ar ģimenes locekļiem vai ārvalstīs veikta situāciju izmeklēšana. Pēc tam šos paziņojumus var apstiprināt ar pierādījumiem, piemēram, dokumentiem, audiovizuāliem materiāliem, jebkādiem dokumentāriem vai lietiskiem pierādījumiem (piemēram, diplomiem, naudas pārskaitījumu apliecinājumiem utt.) vai īpašu faktu zināšanām.

Attiecībā uz individuālu izvērtējumu 17. pantā noteikts, ka dalībvalstis pieteikuma iesniedzēja sniegto pierādījumu vērtēšanā ņem vērā visus saistītos faktorus, tostarp vecumu, dzimumu, izglītību, iepriekšējo pieredzi un sociālo stāvokli, kā arī īpašus kultūras aspektus. Komisija uzskata, ka gadījumā, kad pēc citu veidu pierādījumu pārbaudes joprojām saglabājas nopietnas šaubas vai kad ir būtiskas norādes uz krāpnieciskas rīcības nolūku, kā pēdējo iespēju var izmantot DNS testus [..]. Komisija uzskata, ka šādos gadījumos dalībvalstīm ir jāievēro UNHCR (Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroja) DNS testu princips [..]

[..].”

Nīderlandes tiesības

- 14 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka Direktīva 2003/86 Nīderlandes tiesību sistēmā ir transponēta ar *Vreemdelingenwet 2000* (2000. gada Ārvalstnieku likums), *Vreemdelingencirculaire 2000* (2000. gada Apkārtraksts par ārvalstniekiem) un *Werkinstructie 2014/9* (Darba instrukcija 2014/9).
- 15 Iesniedzējtiesa, *rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hārlēmā, Nīderlande), precīzē, ka Nīderlandes Karaliste ir transponējusi šīs direktīvas V nodaļas labvēlīgākās tiesību normas, kas attiecas uz bēgļu ģimeņu atkalapvienošanu, ieskaitot tajā iekļautās fakultatīvās tiesību normas. Konkrēti, Nīderlandes Karaliste ir izvēlējusies piemērot šo direktīvu alternatīvās aizsardzības saņēmējiem, lai gan saskaņā ar šīs pašas direktīvas 3. panta 2. punkta c) apakšpunktu šī direktīva nav tiem piemērojama. Tādējādi Nīderlandes likumdevējs ir padarījis šo V nodaļu par tieši un bez nosacījumiem piemērojumu to situācijai.
- 16 2000. gada Apkārtraksts par ārvalstniekiem un Darba instrukcija 2014/9 tostarp attiecas uz pierādījumu par ģimenes saitēm starp apgādnieku un trešās valsts valstspiederīgo, attiecībā uz kuru ir iesniegts pieteikums par ģimenes atkalapvienošanu, izvērtēšanu. No tā izriet, ka valsts sekretāram, ja ir pierādīts, ka trešās valsts valstspiederīgais patiešām ir apgādnieka ģimenes loceklis, ir jāapmierina šis pieteikums.
- 17 Šajā sakarā, pēc iesniedzējtiesas domām, apgādniekam ir jāpierāda, ka attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir faktiski bijis viņa ģimenes loceklis pirms viņa ierašanās Nīderlandē un ka šī faktiskā ģimenes saite nav bijusi pārtraukta. Lai gan apgādniekam principā ir jāsniedz šādi pierādījumi ar dokumentu palīdzību, viņam tomēr šādu dokumentu neesamības gadījumā ir jāsniedz papildu informācija vai ticami, uzticami un saskanīgi paskaidrojumi par attiecīgās trešās valsts valstspiederīgā faktisko piederību viņa ģimenei. Konkrēti, lai izvērtētu, vai bārenis patiešām ir apgādnieka ģimenes loceklis, ir tostarp jāņem vērā iemesls, kādēļ bārenis ir ticis uzņemts šajā ģimenē.
- 18 Visbeidzot, ja nav iespējams pierādīt faktiskās ģimenes saites ar oficiālu dokumentu vai DNS analīžu palīdzību, ir iespējams izmantot interviju ar identifikācijas jautājumiem. Iesniedzējtiesa norāda, ka tas tā it īpaši ir gadījumā ar bāreņiem ģimenes atkalapvienošanās procesa ietvaros.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 19 A. un viņas meita likumīgi dzīvo Nīderlandē kopš 2015. gada 11. marta kā alternatīvās aizsardzības saņēmējas Direktīvas 2003/86 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta nozīmē. 2015. gada 16. aprīlī A. Nīderlandes kompetentajās iestādēs par labu E. iesniedza pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos.
- 20 Sava pieteikuma pamatošanai viņa ir iesniegusi Eritrejas Atbrīvošanas frontes 2015. gada 6. aprīļa paziņojumu (turpmāk tekstā – “EAF paziņojums”), no kura izriet, ka viņa ir E. tante un aizbildne kopš E. bioloģisko vecāku nāves, kad viņam bija pieci gadi. Tā ir arī piebildusi, ka no viņu bēgšanas no Eritrejas, kas ir notikusi 2013. gadā, kad E. bija desmit gadu, viņš dzīvoja kopā ar viņu Sudānā, līdz viņa devās uz Nīderlandi. Pašlaik E. vēl joprojām dzīvojojot Sudānā un esot ievietots audžuģimenē.
- 21 Ar 2016. gada 12. maija lēmumu valsts sekretārs noraidīja pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos.
- 22 Valsts sekretārs vispirms pamatojās uz to, ka nav iesniegti nekādi oficiāli dokumentāri pierādījumi par ģimenes saišu starp E. un A. faktiskumu; vienīgais dokuments, kas ir iesniegts šajā sakarā, ir EAF paziņojums, kas izsniegts neautorizēti. Pēc tam valsts sekretārs konstatēja, ka nav iesniegts nekāds ticams izskaidrojums tam, ka nav iespējams iesniegt oficiālus dokumentārus pierādījumus, lai gan Eritreja izdod šāda veida dokumentus, tādus kā miršanas apliecības un aizbildnības apliecības, identitātes kartes vai arī skolnieka vai studenta kartes. Visbeidzot, valsts sekretārs ir piebildis, ka šajos apstākļos pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos varot tikt noraidīts, neesot nepieciešamam organizēt interviju ar E. vai A., lai pierādītu viņu ģimenes saišu faktiskumu.
- 23 Sūdzība, kas iesniegta par šo lēmumu, ar 2016. gada 27. oktobra apstiprinošu lēmumu tika noraidīta.
- 24 Iesniedzējtiesā tika celta prasība atcelt pamatlietā aplūkotā pieteikuma par ģimenes atkalapvienošanos noraidīšanu un 2017. gada 18. maijā notika tiesas sēde. Pēc tam lieta tika nodota koleģiālam sastāvam, un 2017. gada 13. septembrī notika otra tiesas sēde.
- 25 Iesniedzējtiesa precizē, ka šīs pēdējās tiesas sēdes laikā valsts sekretārs ir atteicies no saviem iebildumiem saistībā ar E. un A. identitāti, kā arī bioloģiskās saiknes starp šīm abām personām esamību. Tāpat valsts sekretārs ir atteicies izvirzīt oficiālo dokumentāro pierādījumu esamību saistībā ar A. aizbildnību pār E., jo atbilstoši Eritrejas tiesībām šāda aizbildnība tiekot piešķirta automātiski. No tā, pēc šīs iesniedzējtiesas domām, izriet, ka vienīgie elementi, kas ir apstrīdēti pamatlietā, ir tie, kas attiecas uz E. bioloģisko vecāku miršanas apliecību neesamību un uz A. šajā sakarā sniegto skaidrojumu ticamo raksturu.
- 26 Iesniedzējtiesa šaubās par to, kā būtu jāinterpretē Direktīvas 2003/86 11. panta 2. punkts, un it īpaši jautā, vai attiecīgajai dalībvalstij ir “[jāņem] vērā cit[i] pierādījumi[i] [par ģimenes attiecībām]” gadījumā, ja bēglis nesniedz nekādus citus paskaidrojumus par nespēju sniegt oficiālus dokumentārus pierādījumus.
- 27 Šī pati tiesa tomēr, ņemot vērā 2012. gada 18. oktobra spriedumu *Nolan* (C-583/10, EU:C:2012:638, 53.–56. punkts), jautā par Tiesas kompetenci atbildēt uz šādu jautājumu pamatlietā, norādot, ka, lai gan A. situācija, jo viņa ir vienīgā alternatīvās aizsardzības saņēmēja, neietilpst šīs direktīvas tiesību normu piemērošanas jomā, šīs tiesību normas ar Nīderlandes tiesībām ir padarītas par piemērojamām šādai situācijai tieši un bez nosacījumiem.
- 28 Šajos apstākļos *rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hārlemā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai, ņemot vērā [Direktīvas 2003/86] 3. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 2012. gada 18. oktobra spriedumu *Nolan* (C-583/10, EU:C:2012:638), Tiesas kompetencē ir lemt par Nīderlandes tiesu iesniegtiem prejudiciāliem jautājumiem par šīs direktīvas noteikumu interpretāciju tiesvedībā par

personas ar alternatīvās aizsardzības statusu ģimenes locekļa uzturēšanās tiesībām, ja Nīderlandes tiesībās ir paredzēts šo direktīvu tieši un bez nosacījumiem piemērot attiecībā uz personām ar alternatīvās aizsardzības statusu?

- 2) Vai Direktīvas [2003/86] 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts noraidīt pieteikumu par bēgļa ģimenes atkalapvienošanos, pamatojoties tikai uz to, ka viņš savā pieteikumā neuzrāda oficiālus dokumentārus pierādījumus, no kuriem izrietētu ģimenes attiecības,

vai arī

Direktīvas 2003/86 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tikai tad netiek pieļauts noraidīt pieteikumu par bēgļa ģimenes atkalapvienošanos, pamatojoties tikai uz to, ka viņš savā pieteikumā neuzrāda oficiālus dokumentārus pierādījumus, no kuriem izrietētu ģimenes attiecības, ja viņš ir sniedzis loģisku skaidrojumu tam, ka viņš nav iesniedzis šos pierādījumus, un savai nostājai, ka viņš nevarēs iesniegt šos pierādījumus vēlāk?”

Tiesvedība Tiesā

- 29 Iesniedzējtiesa šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu lūdza piemērot steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedību, kas ir paredzēta Tiesas Reglamenta 107. pantā.
- 30 2017. gada 23. novembrī Tiesas pirmā palāta pēc ģenerāladvokāta uzklauššanas nolēma, ka šis lūgums nav jāapmierina.
- 31 Tomēr ar 2017. gada 27. novembra lēmumu Tiesas priekšsēdētājs šai lietai noteica prioritāru izskatīšanu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 53. panta 3. punktu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 32 Uzdotot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai saskaņā ar LESD 267. pantu Tiesas kompetencē ir interpretēt Direktīvas 2003/86 11. panta 2. punktu tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, kurā tiesai ir jālemj par personas, kam ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos, ja šī tiesību norma valsts tiesībās ir padarīta par tieši un bez nosacījumiem piemērojamu šādai situācijai.
- 33 Direktīvas 2003/86 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā it īpaši ir precizēts, ka šī direktīva nav piemērojama, ja apgādnieks ir trešās valsts valstspiederīgais, kam ir atļauja uzturēties kādā dalībvalstī, pamatojoties uz alternatīvās aizsardzības veidiem saskaņā ar starptautiskām saistībām, valsts tiesību aktiem vai dalībvalstu praksi.
- 34 No tā izriet, ka Direktīva 2003/86 ir interpretējama tādējādi, ka tā nav piemērojama tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir personas, kam ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, tādas kā A., ģimenes locekļi (spriedums, 2018. gada 7. novembris, K. un B., C-380/17, EU:C:2018:877, 33. punkts).
- 35 Tomēr no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka tās kompetencē ir lemt par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Savienības tiesību normām situācijās, kurās, pat ja pamatlietas fakti tieši neietilpst šo tiesību piemērošanas jomā, minētās šo tiesību normas ir kļuvušas piemērojamas ar valsts tiesībām tāpēc, ka tajās ir atsauce uz Savienības tiesību normām (spriedums, 2018. gada 7. novembris, K. un B., C-380/17, EU:C:2018:877, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 36 Šādās situācijās Eiropas Savienības interesēs pavisam noteikti ir, ka – tālab, lai izvairītos no turpmākām interpretācijas atšķirībām, – no Savienības tiesībām aizgūtās tiesību normas tiek interpretētas vienveidīgi (spriedums, 2018. gada 7. novembris, K. un B., C-380/17, EU:C:2018:877, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Tādējādi Tiesas veikta Savienības tiesību normu interpretācija situācijās, kuras nav to piemērošanas jomā, ir pamatota, ja ar valsts tiesībām, lai tiktu nodrošināta vienāda attieksme šādās situācijās un situācijās, kuras ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, šīs tiesību normas ir padarītas tieši un bez nosacījumiem piemērojamas šādās situācijās (spriedums, 2018. gada 7. novembris, K. un B., C-380/17, EU:C:2018:877, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa, kas ir vienīgā, kuras kompetencē ir interpretēt valsts tiesības ar LESD 267. pantu izveidotās tiesu sadarbības sistēmas ietvaros (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 7. novembris, K. un B., C-380/17, EU:C:2018:877, 37. punkts un tajā minētā judikatūra, ir precizējusi, ka Nīderlandes likumdevējs ir izvēlējis personām, kam ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, nodrošināt labvēlīgāku attieksmi par Direktīvā 2003/86 paredzēto, tām piemērojot šajā direktīvā paredzētos noteikumus par bēgļiem. No tā minētā tiesa ir secinājusi, ka saskaņā ar Nīderlandes tiesībām tai ir pienākums pamatlietā piemērot minētās direktīvas 11. panta 2. punktu.
- 39 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka šī tiesību norma ar Nīderlandes tiesībām ir padarīta par tieši un bez nosacījumiem piemērojamu tādām situācijām kā pamatlietā aplūkotā un ka tādējādi Savienības interesēs ir tas, ka Tiesa lemj par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 7. novembris, K. un B., C-380/17, EU:C:2018:877, 38. punkts).
- 40 Tiesa jau ir nospriedusi, ka tad, ja šī sprieduma 37. punktā minētais nosacījums ir izpildīts, tās kompetence var tikt konstatēta arī situācijās, uz kurām attiecas gadījums, kad ir skaidri paredzēta izslēgšana no Savienības tiesību akta piemērošanas jomas (spriedums, 2018. gada 7. novembris, C. un A., C-257/17, EU:C:2018:876, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Šādā kontekstā Tiesas kompetence saprātīgi nevar atšķirties atkarībā no tā, vai attiecīgās tiesību normas piemērošanas joma ir ierobežota, izmantojot pozitīvu definīciju vai nosakot dažus izslēgšanas gadījumus, jo abas šīs likumdošanas metodes var tikt izmantotas vienādi (spriedums, 2018. gada 7. novembris, C. un A., C-257/17, EU:C:2018:876, 39. punkts).
- 42 Turklāt, lai gan iesniedzējtiesa norāda, ka tās šaubas attiecībā uz Tiesas kompetenci izriet no 2012. gada 18. oktobra sprieduma *Nolan* (C-583/10, EU:C:2012:638), ir svarīgi norādīt, ka lietai, kurā tika taisīts minētais spriedums, bija raksturīgas īpatnības, kas nepastāv pamatlietā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 7. novembris, C. un A., C-257/17, EU:C:2018:876, 41.–43. punkts).
- 43 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Tiesas kompetencē saskaņā ar LESD 267. pantu ir interpretēt Direktīvas 2003/86 11. panta 2. punktu tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, kurā šai tiesai ir jālemj par personas, kurai ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, pieteikumu uz ģimenes atkalapvienošanu, ja šī tiesību norma valsts tiesībās ir padarīta par tieši un bez nosacījumiem piemērojamu šādai situācijai.

Par otro jautājumu

- 44 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/86 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā aplūkotie, kuros pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanu iesniegusi apgādniece, kurai ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, par labu nepilngadīgajam, kuram tā ir tante un, iespējams, aizbildne, un kurš dzīvo kā bēglis un bez ģimenes saitēm trešajā valstī, tam neatbilst tas, ka šis pieteikums tiek noraidīts vienīgi tādēļ, ka apgādniece nav iesniegusi oficiālus dokumentārus pierādījumus, kas apliecina nepilngadīgā bioloģisko vecāku nāvi un

līdz ar to ģimenes saišu ar viņu faktisko raksturu, un ka paskaidrojumu, kuru apgādniece ir sniegusi, lai pamatotu savu nespēju iesniegt šādus pierādījumus, kompetentās iestādes ir uzskatījušas par neticamu, pamatojoties vienīgi uz vispārīgu informāciju, kas ir pieejama saistībā ar situāciju izcelsmes valstī, neņemot vērā apgādnieces un nepilngadīgā konkrēto situāciju, kā arī īpašās grūtības, ar kurām viņi atbilstoši viņu teiktajam ir sastapušies pirms un pēc bēgšanas no viņu izcelsmes valsts.

Par Direktīvas 2003/86 mērķi

- 45 Šajā sakarā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka Direktīvas 2003/86 mērķis ir veicināt ģimenes atkalapvienošanos un ka šī direktīva turklāt ir vērsta uz to, lai piešķirtu aizsardzību trešo valstu valstspiederīgajiem, tostarp nepilngadīgajiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 6. decembris, O u.c., C-356/11 un C-357/11, EU:C:2012:776, 69. punkts).
- 46 Šajā kontekstā šīs direktīvas 4. panta 1. punktā dalībvalstīm ir noteikti precīzi pozitīvi pienākumi, kuriem atbilst skaidri definētas subjektīvas tiesības. Šajā pašā direktīvā paredzētajos gadījumos tām ir noteikts pienākums atļaut ģimenes atkalapvienošanos atsevišķiem apgādnieka ģimenes locekļiem, neparedzot iespēju, ka tās varētu izmantot savu novērtējuma brīvību (spriedumi, 2006. gada 27. jūnijs, Parlaments/Padome, C-540/03, EU:C:2006:429, 60. punkts, kā arī 2012. gada 6. decembris, O u.c., C-356/11 un C-357/11, EU:C:2012:776, 70. punkts).
- 47 Atbilstoši Direktīvas 2003/86 4. panta 1. punkta c) apakšpunktam dalībvalstis atļauj ieceļot un uzturēties “apgādnieka nepilngadīg[ajiem] bērni[em], arī adoptēti[iem] bērni[em], ja apgādniekam pār tiem ir aizbildnība un bērni ir atkarīgi no viņa vai viņas”.
- 48 Turklāt no Direktīvas 2003/86 10. panta 2. punkta izriet, ka dalībvalstis var atļaut ģimenes atkalapvienošanos ar citiem ģimenes locekļiem, kas nav noteikti šīs direktīvas 4. pantā, ja tie ir atkarīgi no bēgļa.
- 49 Šajā ziņā iesniedzējtiesa ir precizējusi, ka Nīderlandes tiesību aktos ir atļauta ģimenes atkalapvienošanās ar bāreņiem, ar kuriem apgādniekam ir faktiskas ģimenes saites, un ka Nīderlandes iestādēm ir pienākums atļaut ģimenes atkalapvienošanos, ja ir pierādīta faktisko ģimenes saišu starp apgādnieku un bāreņi esamība.
- 50 Šajā gadījumā, tā kā E. atbilstoši A. apgalvojumiem ir viņas bārenis, ir redzams, ka pamatlietā aplūkots pieteikums par ģimenes apvienošanos var vismaz ietilpt situācijā, kas paredzēta Direktīvas 2003/86 10. panta 2. punktā, un ka, ja šī hipotēze izrādītos patiesa, tad ar Nīderlandes tiesībām Nīderlandes iestādēm būtu noteikts pienākums atļaut lūgto ģimenes atkalapvienošanos.
- 51 Līdz ar to tādu iemeslu dēļ, kas ir analogi šī sprieduma 38. punktā izklāstītajiem, ir jāuzskata, ka šīs direktīvas 11. pants ar Nīderlandes tiesībām ir padarīts par piemērojamu tādai situācijā kā pamatlietā aplūkotā situācija.

Par pieteikuma par ģimenes atkalapvienošanos pārbaudi, kas ir jāveic kompetentajām valsts iestādēm

- 52 Saistībā ar pārbaudi, kas ir jāveic kompetentajām valsts iestādēm, gan no Direktīvas 2003/86 5. panta 2. punkta, gan no 11. panta 2. punkta izriet, ka šīm iestādēm ir rīcības brīvība, tostarp pārbaudot ģimenes saišu esamību; šim izvērtējumam ir jānotiek saskaņā ar valsts tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 27. jūnijs, Parlaments/Padome, C-540/03, EU:C:2006:429, 59. punkts, kā arī 2012. gada 6. decembris, O u.c., C-356/11 un C-357/11, EU:C:2012:776, 74. punkts).

- 53 Tomēr dalībvalstīm atzīto rīcības brīvību tās nedrīkst izmantot tā, ka tas varētu apdraudēt Direktīvas 2003/86 mērķi un lietderīgo iedarbību. Turklāt, kā tas izriet no šīs direktīvas 2. apsvēruma, tajā ir atzītas pamattiesības un ievēroti Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) principi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 6. decembris, O u.c., C-356/11 un C-357/11, EU:C:2012:776, 74. un 75. punkts).
- 54 Tādējādi dalībvalstīm savas valsts tiesības ir jāinterpretē ne tikai tā, lai tās atbilstu Savienības tiesībām, bet arī jā rūpējas, lai nenotiktu balstīšanās uz tādu sekundāro tiesību normu interpretāciju, kas būtu konfliktā ar Savienības tiesību sistēmā aizsargātajām pamattiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 27. jūnijs, Parlaments/Padome, C-540/03, EU:C:2006:429, 105. punkts; 2009. gada 23. decembris, *Detiček*, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, 34. punkts, kā arī 2012. gada 6. decembris, O u.c., C-356/11 un C-357/11, EU:C:2012:776, 78. punkts).
- 55 Taču Hartas 7. pantā atzītās tiesības uz privātās vai ģimenes dzīves neaizskaramību ir jāskata kopā ar pienākumu ņemt vērā Hartas 24. panta 2. punktā atzītās bērna intereses un ievērojot Hartas 24. panta 3. punktā izteikto bērna vajadzību regulāri uzturēt personīgas attiecības ar abiem vecākiem (spriedums, 2006. gada 27. jūnijs, Parlaments/Padome, C-540/03, EU:C:2006:429, 58. punkts).
- 56 No tā izriet, ka Direktīvas 2003/86 tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro atbilstoši Hartas 7. pantam un 24. panta 2. un 3. punktam, kā turklāt tas izriet no minētās direktīvas 2. apsvēruma teksta un 5. panta 5. punkta, saskaņā ar kuru dalībvalstīm atbilstošie atkalapvienošanās pieteikumi ir jāizskata bērnu interesēs un rūpējoties par ģimenes dzīves sekmēšanu (spriedums, 2012. gada 6. decembris, O u.c., C-356/11 un C-357/11, EU:C:2012:776, 80. punkts).
- 57 Kompetentajām valsts iestādēm ir jāveic visu iesaistīto interešu līdzsvarota un saprātīga novērtēšana, īpaši ņemot vērā attiecīgo bērnu intereses (spriedums, 2012. gada 6. decembris, O u.c., C-356/11 un C-357/11, EU:C:2012:776, 81. punkts).
- 58 Turklāt ir jāņem vērā Direktīvas 2003/86 17. pants, kurā ir paredzēts pienākums individualizēti izvērtēt pieteikumus par ģimenes atkalapvienošanos (spriedumi, 2015. gada 9. jūlijs, K un A, C-153/14, EU:C:2015:453, 60. punkts, un 2016. gada 21. aprīlis, *Khachab*, C-558/14, EU:C:2016:285, 43. punkts) un ar ko dalībvalstīm ir uzdots pienācīgi ņemt vērā personas ģimenes attiecību veidu un pastāvību, tās uzturēšanās laiku dalībvalstī un ģimenes, kultūras vai sociālo saišu ar savu izcelsmes valsti esamību (spriedums, 2006. gada 27. jūnijs, Parlaments/Padome, C-540/03, EU:C:2006:429, 64. punkts).
- 59 Līdz ar to kompetentajām valsts iestādēm, īstenojot Direktīvu 2003/86 un pārbaudot pieteikumus par ģimenes atkalapvienošanos, tostarp ir jāveic individualizēts izvērtējums, kurā tiek ņemti vērā visi atbilstošie lietas apstākļi un kurā attiecīgajā gadījumā īpaša uzmanība tiek pievērsta attiecīgā bērna interesēm un ģimenes dzīves veicināšanai. Konkrēti, tādi apstākļi kā attiecīgo bērnu vecums, to situācija viņu izcelsmes valstī un to atkarības pakāpe no vecākiem var ietekmēt nepieciešamās pārbaudes apjomu un intensitāti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 27. jūnijs, Parlaments/Padome, C-540/03, EU:C:2006:429, 56. punkts). Katrā ziņā, kā ir precizēts norādījumā 6.1. punktā, neviens elements, apskatīts atsevišķi, nevar automātiski būt par pamatu lēmumam.

Par pienākumiem, kas ir apgādniekam, kā arī viņa ģimenes loceklim, uz kuru attiecas pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos

- 60 Saistībā ar pienākumiem, kas ir apgādniekam, kā arī viņa ģimenes loceklim, uz kuru attiecas pieteikums par ģimenes atkalapvienošanos, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/86 5. panta 2. punkta pirmo daļu šādam pieteikumam tostarp ir jāpievieno “dokumentār[i] pierādījumi[i] par ģimenes attiecībām”. Šīs direktīvas 11. panta 2. punktā ir precizēts, ka dokumentārajiem pierādījumiem ir jābūt “oficiāliem” un ka to neesamības gadījumā “dalībvalstis ņem vērā citus pierādījumus [...] par šādu

attiecību esamību”. Minētās direktīvas 5. panta 2. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka “nepieciešamības gadījumā, lai iegūtu pierādījumus par ģimenes attiecību esamību, dalībvalstis var rīkot pārrunas ar apgādnieku un viņa/viņas ģimenes locekļiem un veikt citu izmeklēšanu, ko uzskata par vajadzīgu”.

- 61 Kā to ir norādījis ģenerālvokāts savu secinājumu 57. un 71. punktā, no šīm tiesību normām izriet, ka apgādniekam, kā arī viņa ģimenes loceklim, uz kuru attiecas pieteikums par ģimenes apvienošanu, ir pienākums sadarboties ar kompetento valsts iestādi, it īpaši, lai noskaidrotu viņa identitāti, ģimenes saišu esamību, kā arī viņa pieteikumu pamatojošos iemeslus, un tas nozīmē pienākumu iesniegt, ciktāl tas ir iespējams, prasītos pierādījumus un nepieciešamības gadījumā – prasītos paskaidrojumus un informāciju (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 14. septembris, K., C-18/16, EU:C:2017:680, 38. punkts).
- 62 Līdz ar to šis sadarbības pienākums nozīmē, ka apgādnieks vai viņa ģimenes loceklis, uz kuru attiecas pieteikums par ģimenes apvienošanu, iesniedz visus pierādījumus, kas ir atbilstoši, lai noteiktu viņu apgalvoto ģimenes saišu pastāvēšanu, atbild uz jautājumiem un pieprasījumiem, kurus tiem šajā sakarā ir adresējušas kompetentās valsts iestādes, nodrošina, ka viņus šīs iestādes var sasniegt interviju un citu izmeklēšanu veikšanai, kā arī, ja viņi nespēj sniegt oficiālus dokumentārus pierādījumus par ģimenes saitēm, izskaidro iemeslus, kāpēc viņi nespēj sniegt šos pierādījumus.

Par iesniegto pierādījumu un veikto paziņojumu pārbaudi

- 63 Saistībā ar kompetentu valsts iestāžu veiktu pārbaudi par pierādījumu, paziņojumu vai paskaidrojumu, kurus iesniedzis apgādnieks vai viņa ģimenes loceklis, uz kuru attiecas pieteikums par ģimenes apvienošanu, pierādījuma spēku vai ticamību atbilstoši pieprasītajam individualizētajam vērtējumam tiek prasīts, lai šīs iestādes ņemtu vērā visus atbilstošos elementus, tostarp apgādnieka vai viņa attiecīgā ģimenes locekļa vecumu, dzimumu, izglītību, izcelsmi un sociālo statusu, kā arī specifiskus kultūras aspektus, kā tas arī ir precizēts norādījumā 6.1.2. punktā.
- 64 Kā to ir norādījis ģenerālvokāts savu secinājumu 65., 66., 77., 79. un 81. punktā, no tā izriet, ka šie sniegtie elementi, paziņojumi un paskaidrojumi, pirmkārt, ir jāizvērtē objektīvi, ņemot vērā gan vispārīgo, gan īpašo atbilstošo informāciju, kas ir objektīva, uzticama, precīza un atjaunināta, par situāciju izcelsmes valstī, tostarp, it īpaši, par likumdošanas aktiem un to piemērošanas veidu, par administratīvo dienestu darbību un, attiecīgā gadījumā, par tādu trūkumu pastāvēšanu, kuri skar noteiktas šīs valsts ģeogrāfiskās vietas vai noteiktas personu grupas.
- 65 Otrkārt, valsts iestādēm ir arī jāņem vērā apgādnieka vai viņa ģimenes locekļa, uz kuru attiecas pieteikums par ģimenes atkalapvienošanu, personība, konkrētā situācija, kurā viņa atrodas, un konkrētās grūtības, ar kurām viņi sastopas, un līdz ar to prasībām, kas tiem var tikt izvirzītas saistībā ar elementu, kurus iesniedzis apgādnieks vai viņa ģimenes loceklis, pierādījuma spēku vai ticamību, tostarp, lai pierādītu nespēju iesniegt oficiālus dokumentārus pierādījumus par ģimenes saitēm, ir jābūt samērīgām un atkarīgām no grūtību, ar kurām viņi saskaras, rakstura un līmeņa.
- 66 Saskaņā ar Direktīvas 2003/86 8. apsvērumu īpaša uzmanība ir jāpievērš bēgļu situācijai, ņemot vērā iemeslus, kuru dēļ viņi bija spiesti pamest savu valsti un kuru dēļ viņi nevar dzīvot parastu dzīvi šajā valstī. Kā ir arī precizēts norādījumā 6.1.2. punktā, bēgļu īpašā situācija nozīmē arī, ka bēgļiem vai viņu ģimenes locekļiem bieži ir neiespējami vai bīstami iegūt oficiālus dokumentus vai sazināties ar savas izcelsmes valsts diplomātiskajām vai konsulārajām iestādēm.
- 67 Turklāt no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, ja apgādnieks klaji neievēro savu pienākumu sadarboties vai arī ja, pamatojoties uz objektīviem elementiem, kas ir kompetento valsts iestāžu rīcībā, ir skaidrs, ka pieteikumam par ģimenes atkalapvienošanu ir krāpniecisks raksturs, šim valsts iestādēm ir tiesības šo pieteikumu noraidīt.

- 68 Taču šādu apstākļu neesamības gadījumā tas, ka nav oficiālu dokumentāru pierādījumu, kas apliecina ģimenes saites, kā arī eventuālā šajā sakarā sniegto paskaidrojumu ticamības neesamība ir jāuzskata par vienkāršiem elementiem, kas ir jāņem vērā visu atbilstošu lietas apstākļu individualizētā vērtējumā, un tas neatbrīvo kompetentās valsts iestādes no Direktīvas 2003/86 11. panta 2. punktā paredzētā pienākuma ņemt vērā citus pierādījumus.
- 69 Kā ir arī atgādināts norādījumā 6.1.2. punktā, šīs direktīvas 11. panta 2. punkts ir precīzi formulēts, nepieļaujot rīcības brīvību šajā sakarā un nosakot, ka dokumentāru pierādījumu neesamības fakts nevar būt vienīgais iemesls pieteikuma noraidīšanai un dalībvalstīm šādos gadījumos ir jāņem vērā citi pierādījumi par ģimenes saitēm.

Par valsts sekretāra pamatlietā aplūkotā pieteikuma vērtējuma atbilstību Direktīvas 2003/86 prasībām

- 70 Šajā gadījumā ar 2016. gada 12. maija un 2016. gada 27. oktobra lēmumiem valsts sekretārs tostarp ir uzskatījis, ka A. nav iesniegusi nekādus oficiālus dokumentārus pierādījumus par E. vecāku nāvi un viņas aizbildnību pār nepilngadīgu bērnu, ne arī iesniegusi ticamu paskaidrojumu par viņas nespēju sniegt šādus dokumentārus pierādījumus, lai gan, pēc valsts sekretāra domām, Eritrejā ir bijis iespējams iegūt šāda veida dokumentus.
- 71 Tomēr nav strīda par to, ka 2017. gada 13. septembra tiesas sēdē iesniedzējtiesā valsts sekretārs, konstatējis, ka saskaņā ar Eritrejas tiesībām šāda aizbildnība tiek piešķirta automātiski, atteicās no sava iebilduma saistībā ar oficiālu dokumentāru pierādījumu par A. aizbildnības pār E. pastāvēšanu neesamību.
- 72 No tā izriet, ka pamatlietā aplūkotais pieteikuma par ģimenes apvienošanas noraidījums no tā laika ir balstīts vienīgi uz E. bioloģisko vecāku miršanas apliecību neesamību un uz A. šajā sakarā sniegto skaidrojumu neticamo raksturu.
- 73 Tiesas sēdē Nīderlandes valdība ir apgalvojusi, ka, lai izslēgtu hipotēzes par bērna nolaupīšanu vai pat cilvēku tirdzniecību, būtu jākonstatē E. bioloģisko vecāku nāve.
- 74 Taču, kā arī neskarot pārbaudes, kas ir jāveic iesniedzējtiesai, ir jākonstatē, ka, pirmkārt, kā izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, nav pārkāpts sadarbības pienākums, kas ir jāīsteno A. Nav strīda par to, ka A. atbildēja uz visiem jautājumiem un pieprasījumiem, ko tā bija saņēmusi administratīvā procesa laikā no valsts sekretāra, un, it īpaši, ka tā ir izklāstījusi iemeslus, kāpēc tā un E., pēc viņas domām, nevar uzrādīt oficiālus dokumentārus pierādījumus par ģimenes attiecībām, kurus ir pieprasījušas minētās iestādes.
- 75 Šajā ziņā, kā izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, A., pirmkārt, ir apgalvojusi, ka miršanas apliecību izsniegšana Eritrejā neietilpst Asmaras [Asmara] (Eritreja) civilstāvokļu reģistra kompetencē, bet gan vietējo pašvaldību kompetencē, kurās izsniegšanas procedūras ievērojami atšķiras atkarībā no ģeogrāfiskajām vietām. Pēc tam A. ir uzsvērusi, ka tai nekad nav bijis šādu apliecību, jo viņa ir no neliela ciemata, ka viņa ir gājusi ārā no savas mājas vienīgi vajadzības gadījumā un ka nav bijis ierasts izņemt miršanas apliecības. Visbeidzot, šobrīd būtu neiespējami iegūt šīs apliecības, jo viņa un E. esot atstājuši Eritreju nelikumīgi, tādējādi ar vietējo paziņu palīdzību iesniegta pieteikuma saņemt šādas apliecības dēļ viņi tiktu pakļauti eventuālai “diasporas rīcībai” un Eritrejā palikusī ģimene tiktu pakļauta apdraudējumam un riskam maksāt “diasporas nodokli”.
- 76 Otrkārt, no šiem pašiem lietas materiāliem izriet, ka, lai gan valsts sekretārs, lai izvērtētu A. sniegto paskaidrojumu ticamību, ir ņēmis vērā vispārīgo pieejamo informāciju par situāciju Eritrejā, nav skaidrs, vai viņš ir ņēmis vērā to, kā attiecīgie tiesību akti tiek piemēroti, un to, ka šīs valsts civilstāvokļa dienestu funkcionēšana attiecīgajā gadījumā ir atkarīga no atšķirīgiem vietējiem

kontekstiem. Turklāt šie lietas materiāli neļauj arī pārbaudīt, vai un attiecīgā gadījumā kādā mērā viņš ir ņēmis vērā A. un E. personību un konkrēto situāciju, kā arī īpašās grūtības, ar kurām viņi atbilstoši viņu teiktajam ir sastapušies pirms un pēc bēgšanas no viņu izcelsmes valsts.

- 77 Treškārt, neviens elements no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem neliecina, ka valsts sekretārs būtu ņēmis vērā E. vecumu, viņa bēgļa situāciju Sudānā, valstī, kurā saskaņā ar informāciju, ko sniedza A., viņš ir ievietots audžuģimenē bez ģimenes saitēm, vai šī bērna intereses, kādas tās ir šajā gadījumā. Taču, ja A. apgalvojumi izrādītos patiesi, pamatlietā aplūkotā pieteikuma par ģimenes atkalapvienošanas apmierināšana varētu būt vienīgais veids, kā nodrošināt E. iespēju uzaugt ģimenes vidē. Taču, kā ir norādīts šī sprieduma 59. punktā, šādi apstākļi var ietekmēt prasītās pārbaudes apmēru un intensitāti.
- 78 Lai gan valsts iestādes var veikt darbības, lai konstatētu tādus krāpnieciskus pieteikumus par ģimenes atkalapvienošanas, kas iesniegti bērnu nolaupīšanas vai pat cilvēku tirdzniecības kontekstā, kā to pamatoti ir norādījusi Nīderlandes valdība, šāds apstāklis neatbrīvo šīs iestādes no pienākuma ņemt vērā tāda bērna intereses, kas potenciāli atrodas tādā situācijā, kādu to aprakstījusi A.
- 79 Turklāt tas, ka nav bioloģisko vecāku miršanas apliecību un paskaidrojumi, kas sniegti šīs neesamības pamatošanai, nav pietiekami ticami, neļauj pats par sevi secināt, ka attiecīgais pieteikums par ģimenes atkalapvienošanas noteikti ir iesniegts bērna nolaupīšanas vai cilvēku tirdzniecības kontekstā. Šajā ziņā no Direktīvas 2003/86 11. panta 2. punkta, saskaņā ar kuru attiecīgajai dalībvalstij ir jāņem vērā citi pierādījumi par ģimenes saišu esamību un tā nevar pamatoties vienīgi uz šādu dokumentāru pierādījumu neesamību, lasot to kopsakarā ar Hartas 7. pantu un 24. panta 2. un 3. punktu, izriet, ka valsts iestādēm atkarībā no lietas apstākļiem var būt pienākums veikt vajadzīgās papildu pārbaudes, piemēram, interviju ar apgādnieku, lai izslēgtu šādas parādības.
- 80 Valsts tiesai, kas vienīgā tieši pārzina strīdu, kuru tā izskata, ņemot vērā šī sprieduma iepriekšējos punktos izklāstītos elementus, ir jāpārbauda, vai valsts sekretāra pamatlietā aplūkotā pieteikuma izvērtēšana atbilst Direktīvas 2003/86 prasībām.
- 81 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/86 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā aplūkotie, kuros pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanas ir iesniegusi apgādniece, kurai ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, par labu nepilngadīgajam, kuram tā ir tante un, iespējams, aizbildne, un kurš dzīvo kā bēglis un bez ģimenes saitēm trešajā valstī, tam neatbilst tas, ka šis pieteikums tiek noraidīts vienīgi tādēļ, ka apgādniece nav sniegusi oficiālus dokumentārus pierādījumus, kas apliecina nepilngadīgā bioloģisko vecāku nāvi un līdz ar to ģimenes saišu ar viņu faktisko raksturu, un ka paskaidrojumu, kuru apgādniece ir sniegusi, lai pamatotu savu nespēju iesniegt šādus pierādījumus, kompetentās iestādes ir uzskatījušas par neticamu, pamatojoties vienīgi uz vispārīgu informāciju, kas ir pieejama saistībā ar situāciju izcelsmes valstī, neņemot vērā apgādnieces un nepilngadīgā konkrēto situāciju, kā arī īpašās grūtības, ar kurām viņi atbilstoši viņu teiktajam ir sastapušies pirms un pēc bēgšanas no viņu izcelsmes valsts.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 82 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, kurā iesniedzējtiesai ir jālemj par personas, kurai ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos, Eiropas Savienības Tiesas kompetencē saskaņā ar LESD 267. pantu ir interpretēt Padomes Direktīvas 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos 11. panta 2. punktu, ja šī tiesību norma valsts tiesībās ir padarīta par tieši un bez nosacījumiem piemērojamu šādai situācijai.
- 2) Direktīvas 2003/86 11. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā aplūkotie, kuros pieteikumu par ģimenes atkalapvienošanos ir iesniegusi apgādniece, kurai ir piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, par labu nepilngadīgajam, kuram tā ir tante un, iespējams, aizbildne, un kurš dzīvo kā bēglis un bez ģimenes saitēm trešajā valstī, tam neatbilst tas, ka šis pieteikums tiek noraidīts vienīgi tādēļ, ka apgādniece nav sniegusi oficiālus dokumentārus pierādījumus, kas apliecina nepilngadīgā bioloģisko vecāku nāvi un līdz ar to ģimenes saišu ar viņu faktisko raksturu, un ka paskaidrojumu, kuru apgādniece ir sniegusi, lai pamatotu savu nespēju iesniegt šādus pierādījumus, kompetentās iestādes ir uzskatījušas par neticamu, pamatojoties vienīgi uz vispārīgu informāciju, kas ir pieejama saistībā ar situāciju izcelsmes valstī, neņemot vērā apgādnieces un nepilngadīgā konkrēto situāciju, kā arī īpašās grūtības, ar kurām viņi atbilstoši viņu teiktajam ir sastapušies pirms un pēc bēgšanas no viņu izcelsmes valsts.

[Paraksti]